

Souhrnná teritoriální informace:

Bulharsko

Velvyslanectví ČR v Bulharsku 22. 9. 2021 17:51

Bulharsko se nachází v jihovýchodní Evropě, na Balkánském poloostrově. Země sousedí na severu s Rumunskem (hranici tvoří převážně Dunaj), na západě se Srbskem a Severní Makedonií, na jihu s Řeckem a na jihovýchodě s Tureckem. Východní hranici tvoří Černé moře.

Bulharská republika je parlamentní demokracií s jasně daným rozdělením moci na zákonodárnou, výkonnou a soudní, v čele státu stojí přímo volený prezident a výkonnou moc představuje vláda (Rada ministrů) sestavovaná na základě výsledků parlamentních voleb politickými stranami, které jsou zastoupeny v jednokomorovém Národním shromáždění. Vzhledem k rozložení voličských preferencí v posledních letech se zpravidla jedná o koaliční vládu.

Země je od 1. ledna 2007 členským státem EU, tudíž i zákonodárství je harmonizováno s unijní legislativou. Fungování právního systému však vykazuje dlouhodobě řadu nedostatků a je předmětem opakované kritiky EK i mezinárodních organizací. Bulharsko i z tohoto důvodu nebylo doposud vřazeno z Mechanismu spolupráce a verifikace (CVM) EU.

Bulharská ekonomika představuje průmyslově-zemědělské, otevřené a tržní hospodářství se středně rozvinutým soukromým sektorem a určitým podílem strategických státem vlastněných podniků (zejména energetika, klíčová infrastruktura). V posledních letech vykazovala poměrně vysoké tempo růstu HDP nad průměrem EU, nicméně nadále zůstává zemí s nejnižšími příjmy a platy, nejnižším HDP na hlavu i nejhorsí produktivitou práce v EU.

Pro české firmy je Bulharsko známým a zajímavým trhem, kde tradičně působí celá řada firem na poli obchodní výměny, ale i investic. Mezi klíčové zájmové sektory patří energetika, dopravní průmysl a infrastruktura, ICT, obranný průmysl, zdravotnictví, vodohospodářství, ochrana životního prostředí a další.

Přes ekonomické potíže a negativní dopady pandemie COVID-19 očekávají domácí i zahraniční analytici poměrně rychlé oživení bulharské ekonomiky a návrat k růstovému trendu, s výhledem na očekávané schválení Národního plánu obnovy a udržitelnosti a tím i masivní přísun finančních prostředků z EU lze předpokládat výskyt celé řady zajímavých příležitostí pro uplatnění českých firem. Bulharsko by také mohlo těžit z možného přesunu výrobních investic např. z Asie zpět do Evropy.

Základní údaje	
Hlavní město	Sofie
Počet obyvatel	6,92 mil.
Jazyk	oficiální jazyk bulharština, dále se používá turečtina, rozšířeny jsou angličtina, ruština, němčina
Náboženství	pravoslavné (75,9 %), islám (9,4 %), protestantství (1,1 %), katolické (0,8 %)
Státní zřízení	parlamentní republika
Hlava státu	Rumen Radev
Hlava vlády	Stefan Janev
Název měny	leva (BGN)
Cestování	
Časový posun	+1 hodina
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	PhDr. Lukáš Kaucký
Ekonomický úsek	Ing. Petr Vávra
Konzulární úsek	PhDr. Olga Zdrálková
CzechTrade	Ing. Martin Hlavnička
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	78,1
Hospodářský růst (%)	3,7
Inflace (%)	2,7
Nezaměstnanost (%)	6,7

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Bulharská republika (Republika Balgarija)

Systém vládnutí:

Bulharská republika je dle Ústavy z července 1991 parlamentní demokracií s jasně daným rozdělením moci na zákonodárnou, výkonnou a soudní, v čele státu stojí přímo volený prezident a výkonnou moc představuje vláda (Rada ministrů) sestavovaná na základě výsledků parlamentních voleb politickými stranami, které jsou zastoupeny v jednokomorovém Národním shromáždění (240 křesel). Právo volit mají občané po dovršení 18 let.

Politická situace:

Poslední prezidentské volby se konaly v listopadu 2016 a další se uskuteční 14. listopadu 2021.

Hlavní politické subjekty dle volebních výsledků z 11. 7. 2021:

- 1 Občané za evropský rozvoj Bulharska (GERB, středopravicová strana dosavadního premiéra B. Borisova)
- 1 Je takový národ (ITN, nová formace showmana S. Trifonova)
- 1 Bulharská socialistická strana (BSP, dříve Bulharská komunistická strana do roku 1989)
- 1 Hnutí za práva a svobody (DPS, orientovaná zejména na tureckou etnickou menšinu)
- 1 Demokratické Bulharsko (DB)
- 1 Postav se, Bulharsko! My přicházíme! (ISMV, nová protestní formace)
- 1 Vnitřní makedonská revoluční organizace (VMRO-BNP, nacionalisté, dosavadní koaliční partner GERB)
- 1 Národní fronta pro záchranu Bulharska (NFSB, dosavadní koaliční partner GERB)
- 1 Útok (Ataka, ultranacionalisté)
- 1 Vůle (Volya, populistická formace)

Do začátku května 2021 vládla v zemi koaliční vláda GERB, VMRO-BNP a NFSB (poslední dvě v alianci Sjednocení vlastenci), již se podařilo dokončit řádný mandát přes mnohé skandály, kritiku zevnitř i ze zahraničí, loňské 100 dnů trvající protesty v ulicích i COVID-19). V řádných parlamentních volbách dne 4. 4. 2021 strana GERB získala sice nejvíc křesel v parlamentu, ale ocitla se v úplné izolaci a nepodařilo se jí vytvořit na první pokus vládu. Na dalších místech podle volebního zisku se umístily ITN (překvapení), dále BSP, DPS, DB a ISMV, nicméně ani ITN, ani BSP se nepokusily s ohledem na rozložení sil a neochotu ke spolupráci vůbec vládu sestavovat, proto musel prezident 45. Národní shromáždění po měsíci od voleb rozpustit, jmenovat úřednickou vládu a vyhlásit nové volby na 11. 7. 2021. Bohužel ani červencové volby politickou situaci v zemi nezměnily k lepšímu, scénář se zopakoval, parlament byl rozpuštěn, znovu byla jmenována úřednická vláda a nové volby se budou konat společně s prezidentskými dne 14. 11. 2021. Opět nelze předpovědět, zda se v nových volbách voliči rozhodnou jinak a bude-li rozložení sil příznivé pro vytvoření řádného kabinetu.

Složení vlády:

- 1 Předseda vlády: Stefan Janev
- 1 Místopředseda vlády pro řízení evropských prostředků: Atanas Pekanov
- 1 Místopředseda vlády pro ekonomické a sociální politiky a ministr práce a sociální politiky: Galab Donev
- 1 Místopředseda vlády pro veřejný pořádek a bezpečnost a ministr vnitra: Bojko Raškov
- 1 Ministr zahraničních věcí: Svetlan Stoev
- 1 Ministr financí: Valeri Belčev
- 1 Ministr obrany: Georgi Panajotov
- 1 Ministryně regionálního rozvoje a veřejných prací: Violeta Komitovová
- 1 Ministr spravedlnosti: Janaki Stoilov
- 1 Ministr školství a vědy: Nikolaj Denkov

- 1 Ministr zdravotnictví: Stojčo Kacarov
- 1 Ministr kultury: Velislav Minekov
- 1 Ministr životního prostředí a vod: Asen Ličev
- 1 Ministr zemědělství, potravin a lesů: Christo Bozukov
- 1 Ministr dopravy, informačních technologií a spojů: Christo Aleksiev
- 1 Ministryně hospodářství: Daniela Vezievová
- 1 Ministr energetiky: Andrej Živkov
- 1 Ministr mládeže a sportu: Andrej Kuzmanov
- 1 Ministryně cestovního ruchu: Stela Baltovová

1.2 Zahraniční politika země

Od počátku přechodného období po pádu komunismu až do dnešních dní směřovalo Bulharsko do euroatlantických struktur, kam dnes pevně patří a společenská podpora této orientace je trvale vysoká. Od 1. 1. 2007 je Bulharsko oficiálně členskou zemí EU, doposud však není součástí Schengenského prostoru. Evropská komise také doposud vůči Bulharsku (a Rumunsku) uplatňuje Mechanismus pro spolupráci a ověřování (CVM), který byl zaveden ihned po vstupu těchto zemí do EU, jelikož podle mínění Unie potřebovaly dosáhnout určitého pokroku v oblastech reformy soudnictví, boje s korupcí a, v případě Bulharska, s organizovaným zločinem. Komise vydává pravidelné roční hodnotící zprávy s posouzením stavu a doporučeními, jež jsou následně projednány Radou ministrů a potvrzeny v závěrech. Referenční hodnoty pro Bulharsko se týkají nezávislosti, profesionality a účinnosti soudnictví, boje proti korupci a opatření proti organizované trestné činnosti. V loňském roce vstoupila země do ERM II a pokračuje v přístupovém procesu do eurozóny (předpoklad vstupu v roce 2024).

V dubnu 2004 se Bulharsko stalo členskou zemí NATO, od roku 1996 je součástí WTO. V současné době jedná o vstupu do OECD.

V zahraniční a zejména bezpečnostní politice se bulharští politici dlouhodobě výrazně orientují na USA - v roce 2019 došlo k podpisu smlouvy o nákupu stíhaček F-16 a Američané projevují zájem i o další velké obranné nákupy (např. bojová vozidla pěchoty). Americké technologie se mohou také uplatnit v oblasti energetiky, kde již dlouhý čas působí v tepelných elektrárnách v regionu Marica Iztok, snaží se nabídnout i moderní technologie pro zvažovanou dostavbu bloků jaderné elektrárny v Kozloduji.

Bulharsko se snaží udržovat dobré vztahy s Ruskem, s nímž jej pojí historická blízkost díky osvobození od tureckého jha v 19. století i energetická závislost díky dodávkám ropy, zemního plynu i angažovanosti na poli jaderné energetiky. Přesto se ani Sofii nevyhly skandály s ruskými špiónážními aktivitami včetně podezření ze zapojení do několika výbuchů muničních skladů v uplynulé dekádě.

Země se rovněž snaží budovat výhodné vztahy s ČLR, kde hledá nový prostor pro uplatnění exportních komodit. Pragmatické vztahy udržuje i s Tureckem, s nímž ji pojí komplikovaná historie a společná hranice, která opakovaně čelí migračním tlakům.

Klíčový region bulharské zahraniční politiky představuje západní Balkán, kde se Sofie snaží budovat svou pozici. Historické spory však aktuálně komplikují vztahy s Republikou Severní Makedonie, která usiluje o zahájení přístupových rozhovorů s EU, zatímco Bulharsko přístupový proces zablokovalo.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 6 916 548 (k 31. 12. 2020)

Počet obyvatel BG se od roku 1987 každým rokem snižuje. Posledních deset let obyvatelé Bulharska ubývali pravidelným tempem 0,7 %. Koncem 80. let 20. století dosahoval počet obyvatel historického maxima necelých 9 milionů, od té doby klesl o více než 20 %. Pokles pokračoval i v roce 2019 (meziroční úbytek 0,7 % neboli 48 557 osob), počet obyvatel se již snížil pod 7 milionů, t. j. na úroveň před II. světovou válkou.

Složení dle pohlaví: muži – 48,4 %, ženy – 51,6 %.

Ve městech žije 72,9 % obyvatel. Pokračuje stárnutí populace – podíl obyvatel ve věku 65 let a více dosáhl v roce 2020 21,7 %. Průměrná délka života činí 74,9 roku, hrubá míra úmrtnosti dosahuje 18 zemřelých na 1 000 obyvatel (negativní dopad pandemie COVID-19), porodnost 8,5 novorozenců na 1 000 obyvatel.

Národnostní složení: Bulhaři 85,1 % Turci 9,1 % Romové 4,2 % Arméni, Židé, Vlaši, Řekové a Rusové necelé 2 %.

Náboženské složení: pravoslavní 75,9 % muslimové 9,4 % protestanti 1,1 % katolíci 0,8 %

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Hlavním úkolem současné úřednické i budoucí řádné vlády bude obnova ekonomiky a nastartování ekonomického růstu. Důležitý impulz by mělo přinést schválení a realizace Národního plánu obnovy a udržitelnosti z fondu obnovy EU, bude však klíčové, nakolik se podaří prostředky efektivně využít, což souvisí i s potřebou dlouho odkládaných strukturálních reforem.

HDP

Analytici EIU předpokládají, že již letos se reálný HDP vrátí na úroveň roku 2019 před pandemií. Předběžné výsledky HDP za 1Q 2021 však zatím ukazují na zpomalení a problémy spojené s dopady na klíčový sektor ekonomiky - cestovní ruch - ke konci roku 2020.

Hlavní rizika pro předpověď EIU:

- 1 potřeba obnovy trhu práce z koronavirové krize
- 1 narušení příprav klíčového projektu dostavby JE Belene (včetně nevyjasněných vládních priorit - JE Belene vs JE Kozloduj)
- 1 opakování protivládních protestů
- 1 možné zpomalení tempa obnovy ekonomického růstu (až na horizont roku 2022)

Fiskální stabilita

Konsolidovaný státní rozpočet za rok 2020 skončil s deficitem na úrovni 3 % HDP, což bylo značně pod vládním cílem 4,1 %. Alokované investiční výdaje zůstanou na vysoké úrovni i v roce 2021 - 3,7 mld. USD neboli 4,9 % HDP, avšak je možné, že se tento balík opět nepodaří plně využít. Lze očekávat i dodatečné výdaje spojené s COVID-19. Vláda má v úmyslu snížit deficit státního rozpočtu do roku 2022 na 2 % HDP, EIU odhaduje o něco vyšší, 2,3 % HDP. V letech 2023-2025 bude rozpočet pravděpodobně opět vyrovnaný.

Poměr veřejného dluhu vůči HDP dosáhne vrcholu ve výši 28,6 % v roce 2022, do konce roku 2025 by se měl dostat na úroveň 23,9 %, což je méně než u ostatních zemí v regionu a patří i k nejnižším v EU.

Inflace

Inflace (CPI) zpomalila na průměrných 1,7 % v roce 2020, což bylo způsobeno poklesem globálních cen energie a dopadem na poptávku kvůli pandemii. Během období 2021-2022 EIU očekává obnovení růstu inflace na pozadí ekonomické obnovy a růstu mezinárodních cen energie na úroveň 2,4 %. V dalších letech by měl tlak na růst cen pokračovat a inflace by se mohla pohybovat kolem ročního průměru 2,6 %.

Nezaměstnanost

Navzdory vládním opatřením došlo k nárůstu nezaměstnanosti na 7,4 % v roce 2020, EIU však očekává letos pokles na 6,7 % a v dalších letech postupné snižování pod 5 %.

Struktura ekonomiky (jaká je její hlavní přidaná hodnota, co vyrábí, co dováží atd.)

Bulharsko má otevřenou, tržní ekonomiku s vyššími středními příjmy. Jeho pozici posiluje členství v EU, díky režimu měnové rady (currency board) a jeho podmínkám se může pochlubit silným fiskálním rámcem, fixním kurzem leva vůči euru, volným obchodem a neomezeným pohybem finančních toků, což podporuje atraktivitu země pro investory.

Hlavním lákadlem pro investory může být jednak nejlevnější pracovní síla v EU, přitom vcelku dobře kvalifikovaná, slibný potenciál skrývá i v oborech jako je IT a služby.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	3,2	3,6	-4,1	3,7	3,2
HDP/obyv. (USD/PPP)	22 572,3	24 743,4	24 380,0	25 860,0	27 380,0
Inflace (%)	2,8	3,1	1,7	2,7	2,2
Nezaměstnanost (%)	6,2	5,6	7,4	6,7	5,6
Export zboží (mld. USD)	32,8	32,6	31,2	35,8	37,4
Import zboží (mld. USD)	36,0	35,8	32,8	37,1	39,8
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-3,2	-3,2	-1,6	-1,2	-2,3
Průmyslová produkce (% změna)	0,3	0,6	-7,0	5,8	3,5
Populace (mil.)	7,0	7,0	6,9	6,9	6,8
Konkurenceschopnost	51/140	49/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	3/7	3/7	3/7	3/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Podle předběžných údajů Ministerstva financí Bulharska došlo v lednu 2021 k propadu celkových příjmů do státního rozpočtu meziročně o 2,6 % na 3,7 mld. BGN, přičemž domácí příjmy klesly o 3,6 %, naopak granty ze zahraničí (zejména z EU) vyskočily o 39,1 %. Výdaje narostly o 12,9 % na 3,3 mld. BGN, což bylo podle očekávání spojeno s koronavirovou krizí. Zvyšování výdajů v tomto roce napomůže i 10 % navýšení platů ve veřejném sektoru (+15 % pro učitele a policii) a 5 % růst penzí od července 2021 (po 20 % skoku od ledna 2021). Podle výhledu na rok 2021 by měl ke konci roku dosáhnout růst příjmů 4,9 % meziročně a u výdajů o 9,7 %.

Od roku 2013 byla platební bilance Bulharska v přebytku, nicméně v roce 2020 vykázal běžný účet menší deficit ve výši 0,7 % HDP, což způsobil propad přebytku ve službách zaviněný kolapsem v cestovním ruchu i výpadek příjmů z finančních transferů od diaspory v zahraničí. Běžný účet by se měl vrátit k přebytku opět v letošním roce díky oživení exportu a očekávanému přísunu financí z fondu obnovy EU. Tyto faktory by měly vyvážit růst obchodního deficitu v letech 2022-2025.

Konsolidovaný státní rozpočet vykázal za rok 2020 deficit ve výši 3 % HDP, tedy pod vládním cílem 4,1 % HDP. Výhled EIU na rok 2021 počítá s deficitem ve výši 3,8 %, o rok později snížení na 2,3 % a v letech 2023-2025 postupně vyrovnání rozpočtu.

Podíl veřejného dluhu na HDP vystoupá do roku 2022 až na 28,6 %, do konce roku 2025 by jej měla vláda stlačit na 23,9 % - sice výš než 20,2 % HDP v roce 2019, avšak níže než u zemí v regionu.

Zahraniční zadluženost v roce 2020 odhadovali analytici EIU na 38 mld. USD s tím, že odhadují nárůst na roku 2022 až na 40,4 mld. USD, poté pokles na 37,9 mld. USD na konci roku 2025. Dluhová služba činila 8,6 mld. USD v roce 2020, na letošek je předpokládáno 5,9 mld. a na rok 2022 5,4 mld. USD.

2.3 Bankovní systém

Bankovní systém Bulharska je otevřený a regulovaný standardním způsobem národní bankou. V roce 2020 vstoupilo Bulharsko do systému ERM II a připravuje se na vstup do eurozóny (odhadem 2024).

Základní úroková sazba je již od června 2020 na úrovni 0,00 %.

Bulharská národní banka (Bulgarian National Bank, BNB) je ústřední měnovou autoritou v zemi. Od roku 2007 patří mezi plnoprávné členy Evropského systému centrálních bank, uskutečňuje bankovní dozor a hlídá stabilitu místní měny.

Bulharská rozvojová banka (Bulgarian Development Bank, BDB) je finanční institucí z 99,9 % vlastněnou státem. Zajišťuje přímé financování i financování prostřednictvím dalších úvěrových institucí. Současné zaměření BDB cílí na start-upy a inovace, vývozce finálních produktů, průmysl a těžební sektor.

K 31. 12. 2019 v zemi operovalo na 25 bank, z nichž šest zde působilo jako pobočky zahraničních bank.

Do pětice největších bank patří:

- 1 UniCredit Bulbank (www.bulbank.bg) – vznikla v roce 2007 jako výsledek fúze tří bank, jež ovládala italská skupina UniCredit Group (Bulbank, Hebros Bank a Holcim), je největší bankou v zemi z hlediska kapitálu, vkladů a úvěrů. Zaměstnává cca 3 600 pracovníků a provozuje 170 poboček po celé zemi.
- 1 DSK Bank (www.dskbank.bg) – obdoba bývalé Československé spořitelny, vznikla v roce 1951, patří do maďarské skupiny OTP Bank Group, jedné z největších finančních skupin ve střední a východní Evropě. Má 93 poboček, 100 afilací, 119 bankovních kanceláří, 9 regionálních, 20 obchodních a 40 finančních center.
- 1 First Investment Bank (www.fibank.bg) – vznikla v roce 1993 a je největší bankou vlastněnou místním soukromým kapitálem. Obsluhuje cca 380 tis. individuálních a 21 tis. firemních klientů prostřednictvím sítě 21 poboček a 68 kanceláří v celém Bulharsku.
- 1 Postbank (www.postbank.bg) – formálně Eurobank Bulgaria je autonomní bulharskou bankou financovanou prostřednictvím místního i mezinárodního trhu. Součástí skupiny Eurobank EFG se sídlem v Řecku.
- 1 United Bulgarian Bank (www.obb.bg) – založena v roce 1992 sloučením 22 regionálních komerčních bank v Bulharsku. Zprivatizována v roce 1997, vlastní plnou licenci pro poskytování bankovních operací. Provozuje 190 obchodních míst po celé zemi.

2.4 Daňový systém

Daňový systém v Bulharsku je přehledný a stabilní. Bulharsko uzavřelo přibližně 70 daňových dohod s ostatními státy, podepsalo také multilaterální instrument OECD (MLI) v červnu 2017.

Daňovým úřadem je Národní příjmová agentura (National Revenue Agency, www.nra.bg).

Daně

Daň z příjmů fyzických osob je upravena Zákonem o zdanění příjmů fyzických osob (Personal Income Tax Act – PITA). Počínaje 1. lednem 2008 byl zaveden systém rovné daně z příjmů fyzických osob ve výši 10 %. Povinnost platit tuto daň mají fyzické osoby včetně živnostníků. Daň se vztahuje na příjmy zaměstnanců v pracovním poměru, příjmy z ekonomické činnosti na živnostenský list a další ekonomické činnosti související zejména s poskytováním vlastnických práv apod.

Daň z příjmu právnických osob jsou podle Zákona o dani z příjmů právnických osob (Corporate Income Tax Act – CITA) povinny platit všechny právnické osoby se sídlem v Bulharsku. Ostatním právnickým osobám se zdaňují pouze příjmy z činnosti na území Bulharska. Sazba daně z příjmu právnických osob byla od roku 2005 postupně snižována z 19,5 % až na 10 %, počínaje 1. 1. 2007.

Daň z přidané hodnoty – povinnost odvodu DPH mají podniky, jejichž zdanitelný příjem za posledních 12 měsíců převyšil 50 tisíc leva (25,5 tisíc eur). Standardní sazba DPH je stanovena na 20 %, snížená 9 % sazba je uplatňována na služby hoteliérů. Existují služby, které jsou od odvodu DPH osvobozeny, jsou to určité finanční, vzdělávací, pojišťovací a jiné služby zvlášť vyjmenované zákonem.

Očekávaný vývoj

Diskuze o celkové daňové politice a reformách zejména v oblasti daňových zvýhodnění pokračují. Vláda se zabývá plánem na zavedení daně z kapitálového majetku a omezení přítomnosti offshorových společností v ekonomice. Z důvodu koronavirové krize platí do konce roku 2021 výjimečně snížená DPH na 9 % u restauračních a cateringových služeb vč. piva a vína, prodeje knih, dětské výživy a hygienických potřeb, využití sport. zařízení a služeb cestovních kanceláří.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	19 276,2	19 815,6	18 286,6	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	20 404,8	21 044,1	18 685,4	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-1 128,6	-1 228,4	-398,8	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Vzájemný obchod mezi ČR a Bulharskem v průběhu roku negativně ovlivňovala pandemie COVID-19, byť se za celý rok původní značný propad z jarních měsíců snížil - podle statistik dosáhl objem vývozu za rok 2020 z ČR 23,1 mld. CZK (o 3,3 % méně než v roce 2019), bulharský dovoz 17,6 mld. CZK (pokles o 2,2 %), což se projevilo i ve snížení celkového obrátu na 40,7 mld. CZK (-2,9 %) a pozitivního salda pro ČR na 5,5 mld. CZK (-6,8 %).

V českém vývozu nadále dominují strojírenské výrobky jako dopravní prostředky a jejich díly, energetika, elektrické a elektronické přístroje, léčiva, textilní suroviny. Do ČR se nejvíce dovážejí elektrické a elektronické přístroje a součástky, léčiva, díly pro automobilový průmysl. Za loňský rok vykázaly z hlavních položek v českém vývozu nejvyšší nárůst potraviny a zvířata (+2,4 %) a chemikálie (+10 %), naopak nejvíce se propadly minerální paliva (-39,4 %), nápoje a tabák (-27,4 %) a stroje a dopravní prostředky (-9,3 %). Na bulharské straně hlásí nejvyšší nárůst potraviny a živá zvířata (+10,7 %), nápoje a tabák (+14,7 %) a chemikálie (+6,6 %), nejvíce se propadly stroje a dopravní prostředky (-8 %).

Obchodní výměna s ČR (mld. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	21,8	23,9	23,1	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	17,2	18,0	17,6	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-4,6	-5,9	-5,5	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Bulharsko je členskou zemí EU a tudíž nesjednává přímo dohody o volném obchodu, ty sjednává za celou EU Evropská komise.

Smlouvy s ČR

<https://www.businessinfo.cz/bulharsko>

Smluvní základna s Bulharskem nepostrádá základní smluvní dokumenty k zajištění bilaterálních ekonomických aktivit. Vzájemný obchod mezi CZ a BG od vstupu BG do EU podléhá pravidlům a podmínkám jednotného trhu EU. Dvoustranné smluvní vztahy (bez režimu vzájemného obchodu) v oblasti hospodářské spolupráce jsou založeny na Smlouvě o přátelských vztazích a spolupráci mezi ČSFR a BR, která byla podepsána 6. dubna 1992. K dalším – pro rozvoj hospodářských vztahů významným – dokumentům patří Dohoda mezi vládou ČR a vládou BR o vzájemné podpoře a ochraně investic a Smlouva mezi ČR a BR o zamezení dvojího zdanění. V roce 2004 podepsaly Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a bulharské Ministerstvo hospodářství, energetiky a turistiky Dohodu o spolupráci, na jejímž základě vznikla Smíšená pracovní skupina, která se schází k (více či méně) pravidelným konzultacím; naposledy zasedla v r. 2018 v Sofii.

3.3 Rozvojová spolupráce

Bulharsko není příjemcem rozvojové pomoci.

Poskytovaná rozvojová pomoc

Bulharsko poskytuje rozvojovou pomoc a spolupráci od svého vstupu do EU v roce 2007 s dvěma základními cíli:

- 1 naplňovat mezinárodní závazky v podobě pomoci méně rozvinutým zemím a propagovat udržitelný rozvoj v globálním měřítku
- 1 naplňovat závazky na regionální úrovni, čímž přispívá k rozvoji sousedících ekonomik v přechodném období včetně sdílení zkušeností.

Bulharská rozvojová pomoc se v poslední dekádě mírně zvýšila, byť průběžně docházelo k jistým výkyvům. Většina rozvojové pomoci je soustředěna na západní Balkán a region Černého moře, zatímco humanitární pomoc míří především k regionům, které trpí následky dlouhodobých krizí a konfliktů, jako je Afghánistán, Irák, Sýrie či Jemen.

V roce 2019 Bulharsko poskytlo oficiální rozvojovou pomoc (ODA) ve výši 65,39 mil. USD, neboli 0,095 % svého HDP, což představovalo pokles o 3,9 % v reálných číslech oproti roku 2018 (0,11 % HDP, 67,2 mil. USD) především díky snížení příspěvků do regionálních rozvojových bank. V roce 2020 se podle OECD jednalo o 0,126 % HDP, tj. 81,57 mil. USD. Vláda si dala za úkol navýšit ODA na úroveň 0,33 % HDP do roku 2022 a do roku 2030 na 0,7 %.

Podle dostupných údajů ze zdrojů OECD poskytlo Bulharsko cca 14 % prostředků na bilaterální bázi a 86 % na multilaterální (především prostřednictvím institucí EU). V bilaterální oblasti největším příjemcem ODA bylo Turecko (1,5 mil. USD) následované Srbskem (0,6 mil. USD), Republikou S. Makedonie (0,5 mil. USD), Moldavskem (0,5 mil. USD) a dalšími zeměmi.

Možnost zapojení českých firem

Vzhledem k tomu, že ČR i Bulharsko sdílí do značné míry teritoriální zaměření bilaterální rozvojové pomoci (zejména západní Balkán), existuje určitý potenciál pro vzájemnou spolupráci a synergií, nicméně s ohledem na doposud nepřilíhající rozvinutý systém poskytování ODA i omezený rozpočet se nejedná o významný zdroj příležitostí.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

► Energetický průmysl

Bulharská energetika má před sebou nelehké období, kdy bude muset dohánět promarněný čas při restrukturalizaci zastaralého energetického mixu, a výzvy v podobě energetické strategie EU Green Deal. Vláda oživila projekt výstavby jaderné elektrárny Belene, vyhlásila výběrové řízení na investora a dodavatele, do konce roku 2020 by měla vybírat z užšího seznamu investorů (Rusko, Čína, Jižní Korea) a dodavatelů (USA, Francie). Pokračuje likvidace reaktorů v jaderné elektrárně v Kozloduju, jež vyzaduje značné investice včetně financování z fondů EU, samotná elektrárna podstupuje také modernizační proces (například v oblasti systému řízení a kontroly) a vláda dokonce zvažuje i možnost výstavby malého modulárního reaktoru na území JE. Výstavba nových konvenčních zdrojů se nepředpokládá, přitom Bulharsko musí řešit otázku uzavření nevyhovujících tepelných elektráren a dalších zdrojů ve vazbě na cíle EU. Nejvýznamnější podíl v energetickém mixu představují tepelné elektrárny a jaderná elektrárna Kozloduj. Energetika si vyžádá v následujících letech značné investice do obnovy výrobních zařízení, přenosové i rozvodné sítě, jakož i posílení energetické efektivity. Ačkoli země již nyní plní cíl 20 % podílu obnovitelných zdrojů energie, existuje zde zajímavý nevyužitý potenciál pro budování nových kapacit (zejména solární zdroje). To se odrazilo i v přípravě Plánu obnovy a udržitelnosti Bulharska, jehož prostřednictvím by země chtěla získat ze zdrojů EU 300 mil. BGN (se soukromým spolufinancováním až 0,5 mld. BGN) na realizaci nových energetických projektů (např. výroba zeleného vodíku či bioplynu).

► Obranný průmysl

V příštích letech plánuje armáda velké projekty modernizace výzbroje a vybavení v hodnotě téměř 2 mld. EUR. Probíhají výběrová řízení

na nákup obrněných vozidel pěchoty (pro pozemní i speciální síly) a vojenských hlídkových lodí. Připravuje se i modernizace tanků T-72 a čím dál naléhavější je modernizace radiolokátorů pro protivzdušnou obranu (zde se například hovoří o zakázce na 3D radary v hodnotě cca 400 mil. BGN, kde existuje potenciál propojení s pasivními technologiemi). Poptávka se v souladu s těmito plány zřejmě zaměří zejména na leteckou techniku, obrněná vozidla, kybernetickou bezpečnost, komunikační, informační a navigační systémy, optoelektroniku, ochranu bezpečnostní infrastruktury.

► Vodohospodářský a odpadní průmysl

Vodohospodářský sektor země je ve velmi špatném stavu, nebylo zde dlouhá léta dostatečně investováno do obnovy rozvodných sítí. Výraznější zlepšení nepřinesl ani vstup do EU, ztráty při dodávkách pitné vody se za toto období snížily pouze o necelé 1 % a dosahují nejvyšší hodnoty v EU – 61,5 %. Studie Světové banky odhaduje, že v nejbližších 10 letech by se v sektoru mělo investovat více než 6 mld. EUR, z čehož fondy EU by měly pokrýt 30–40 % této částky. V současném programovém období je pro sektor vyčleněno 1,2 mld. EUR.

Z konkrétních akcí můžeme připomenout, že bulharská vláda rozhodla o vyčlenění rekordní sumy 460 mil. BGN (235 mil. EUR) v podobě investic do vodní infrastruktury v centru jižního pobřeží Černého moře Burgasu a dalších přímořských středisek. Počítá se s rekonstrukcí 158 km vodovodů a 22 km kanalizací, jakož i s vybudováním 7 km nových vodovodů a 73 km kanalizačního vedení. Bude také postavena jedna nová čistička odpadních vod, tři další projdou rekonstrukcí a společně s nimi i dvě úpravní pitné vody.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Výdaje na zdravotnictví v roce 2019 dosáhly 8 % HDP (16. místo v EU), veřejné výdaje však dosáhly pouze 4,5 % (52 %), přibližně stejnou část dopláceli občané z vlastní kapsy (48 %). V zemi je mimořádně vysoký podíl plateb pacientů na celkových výdajích ve zdravotnictví, který činí až 46,5 %, veřejné zdravotní pojištění pokrývá 48,5 % a soukromé pojišťovny 5 %. Rychle roste soukromý sektor, který má 31% podíl na trhu se zdravotnickými službami. Bulharsko nabízí dobré příležitosti pro modernizaci vybavení nemocnic ve veřejném i soukromém sektoru. V letošním roce se očekává dořešení otázek kolem projektu výstavby nové pediatrické nemocnice v Sofii a vyhlášení tendru jak na stavbu, tak i vybavení a zařízení. Odhadované náklady pouze na výstavbu se nyní pohybují kolem 50 mil. EUR.

V souvislosti s pandemií COVID-19 lze očekávat investice do vybavení infekčních oddělení, budování mobilních zařízení, JIP, posílení zásob ochranných prostředků, ale také do vývoje vakcín a léků nejen proti koronaviru, ale i dalším infekčním chorobám.

Také pro zdravotnictví byly připraveny projekty v rámci Plánu obnovy a udržitelnosti – např. projekt zaměřený na vybudování národního registru pro prevenci a sledování onkologických onemocnění, analýzu a prevenci rizikových faktorů a zapojení BG do celoevropského střediska pro boj s rakovinou. Plánovaný rozpočet činí 4 mil. BGN.

► Železniční a kolejová doprava

Rekonstrukce železničních tratí v zemi je prioritou v rámci financování z fondů EU v současném finančním období. Kompletní rekonstrukcí prochází zejména hlavní trať spojující Evropu s Tureckem. Osobní železniční doprava je monopolem státního přepravce BDŽ, v nákladní dopravě se naopak otevírají možnosti i pro soukromé přepravce. Vozový park si žádá investice do obnovy, proto BDŽ od roku 2019 postupně vyhlašují jak výběrová řízení na údržbu a opravy (137 mil. BGN v průběhu 5 let), tak i na nákup nových lokomotiv (16 souprav za 247 mil. BGN). Posiluje také sektor nákladní dopravy včetně soukromého sektoru (například multimodální terminály a kombinovaná přeprava vlak-kamión), což opět znamená potřebu investic do lokomotiv a vagonů.

Další oblastí kolejové dopravy, kde existuje potenciál pro uplatnění (např. soupravy), je rozvoj městské hromadné dopravy v hlavním městě Sofii, tj. metra, kde tvoří cca dvě třetiny z celkové částky 500 mil. EUR investované do výstavby linky č. 3 (etapy 1 a 2) prostředky z fondů EU. Bulharsko také plánuje získat z již zmíněného Plánu obnovy a udržitelnosti 0,5 mld. BGN (se soukromým spolufinancováním až 0,9 mld. BGN) na udržitelnou městskou mobilitu (kromě rozšíření sítě metra i pilotní schéma podporující modernizaci vozového parku MHD).

► ICT

V rámci navrhovaného Plánu obnovy a udržitelnosti hodlá bulharská vláda zmobilizovat značné zdroje (900 mil. BGN spolu s doplňkovým spolufinancováním ze soukromých zdrojů v hodnotě 828 mil. BGN) na realizaci programu, tvořeného třemi fondy - Technologická modernizace, Zelený přechod a Digitalizace. Konkrétní projekty spolu s plnou verzí Plánu obnovy a udržitelnosti je možné najít na <https://www.nextgeneration.bg/14>.

Odkaz na Mapu strategických příležitostí pro Bulharsko zde.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Bulharští podnikatelé pojmají obchodní jednání minimálně zpočátku navazování vztahů formálně a dodržují jak protokol, tak i konzervativnější standard oblékání. Ačkoli bývají rezervovanější v obchodních jednáních, na druhou stranu jsou přímí, vyjadřují se jasně a explicitně. Mají dobrý smysl pro humor, což může být vítaným odlehčením při navazování vztahů. Jednání bývají často dlouhá, s čímž je třeba počítat. Trpělivost a přátelské vztahy jsou pro úspěch velmi důležité.

4.2 Oslovení

Jednání je třeba dohodnout dopředu (cca 2-3 týdny, nejlépe telefonicky) a mít na paměti místní svátky. Pokud se dostavíte na místo jednání bez předchozí dohody, velmi pravděpodobně se nebudete moci s danou osobou setkat.

V Bulharsku se oslovuje v písemné formě „Vážený pane/ vážená paní“ (Уважаеми господин Novak, уважаема госпожо Novakova). V ústní formě se oslovuje господин Novák, госпожа Nováková, křestní jméno se používá v případě, že se partneři již znají delší dobu. Mladší generace se oslovuje jménem a tyká si, což někdy platí i v případě starších vůči mladším.

4.3 Obchodní schůzka

Jak sjednat obchodní schůzku a jak probíhá (lokace kancelář a čas schůzky, restaurace; oběd/večeře, vizitky, dárky atd.)?

Obchodní schůzka se domlouvá většinou předem telefonicky či emailem a bývá to cca s 2-3týdenním předstihem, ale výjimky nejsou ani spontánní schůzky ve smyslu „pojďme se potkat pozítří“. Schůzky většinou probíhají v kanceláři či v restauraci. Sjednávají se v časovém rozmezí 10:00 – 11:30 pro ranní schůzku, pracovní setkání v restauraci na oběd bývá většinou na 12:30 či později. Odpolední schůzka bývá většinou v rozmezí 14:00 – 17:00. Večerní schůzky bývají obvyklejší u partnerů, kteří se již nějaký čas znají a mají přátelský vztah. Témata ke schůzkám jsou většinou předem daná, alespoň rámcově. Při prvním setkání si partneři většinou vymění vizitky, předání dárku je vhodnou formou, jak vyjádřit zájem o spolupráci.

Načasování jednání

V případě zájmu z obou stran je možno sjednat schůzku v podstatě kdykoli s výjimkou státních svátků a s nimi spojeného volna. V období letních prázdnin je režim také volnější, nejvíc to platí v srpnu. Během adventu a Vánoc je také volnější režim, Bulharsko je pravoslavnou zemí, proto je důležité si předem zjistit, kdy jsou aktuální sváteční dny.

Co českého obchodníka při jednání nejvíce překvapí?

Českého obchodníka může překvapit míra vřelosti až zvořalosti, zvláště pokud je to první zkušenost s bulharskými partnery. Stejně tak určitá míra nedochvilnosti a obecně volnějšího přístupu k závazkům a plnění dohod.

Jací jsou bulharští obchodníci?

Na schůzku přijdou připravení, mají znalosti o teritoriu a mají většinou připravené návrhy na jednotlivé možnosti řešení. Očekávají interakci a stejný přístup od české strany. Bulharští partneři jsou zpravidla velmi dobří vyjednavací a jdou často přímo k věci.

Je vyjednávání s místními obchodníky jiné, ztěžují ho kulturní/náboženské/etnické odlišnosti?

Odlišnosti zpravidla neztěžují vzájemné jednání, Bulhaři mají většinou Česko v oblibě díky pozitivním zkušenostem a nemají vůči Čechům negativní předsudky.

Jak nakládají bulharští obchodníci s časem v rámci obchodního jednání?

Záleží na průběhu jednání a úrovni vzájemných vztahů, pokud se jedná o úvodní jednání, zpravidla bude formálnější a kratší, jakmile se obě strany poznají, nehraje čas klíčovou roli a jednání se mohou protáhnout i prolínat se společenskou konverzací.

Jak nakládají bulharští obchodníci s emocemi v rámci obchodního jednání?

Obdobně jako v předchozím případě, zpočátku mohou být zdrženlivější, nedávat příliš najevo emoce, což se později s navázáním trvalejšího kontaktu mění.

Existují nějaké teritoriální rozdíly v obchodních jednáních uvnitř země?

Existují, avšak nejsou tak výrazné, aby významněji ovlivnily průběh obchodních jednání.

Je vhodné resp. obvyklé nabízet při obchodních jednáních alkohol?

Při obchodních jednáních zejména na začátku navazování kontaktů to nebývá zvykem, spíše je to otázka pracovního oběda a společenského styku, avšak se vznikem užších kontaktů se i toto může měnit.

Jak se obléci na pracovní jednání?

Na pracovní jednání je doporučeno obléci se formálně - u mužů oblek, u žen společenské šaty.

Jak by měl vypadat ideální jednací tým (počet členů, věkové a genderové složení týmu, šéf týmu)?

Záleží na konkrétním případě, pokud je zapotřebí více expertů apod., není problém přizpůsobit velikost týmu. Věk ani pohlaví nehrají klíčovou roli ani u týmu či jeho šéfa.

Je obvyklé obchodního partnera pozvat domů, resp. být pozván domů? Pokud ano, co je při takové návštěvě obvyklé, co čekat?

Pokud se obě strany již delší dobu znají, je to zcela obvyklé. Lze očekávat velmi přátelské přijetí, bohaté pohoštění, příjemné prostředí, návštěva se může časově protáhnout.

4.4 Komunikace

Je důležité vzít si s sebou tlumočníka?

Mít tlumočníka není zcela běžné. Zpravidla si vystačíte s angličtinou, ale může se stát, že starší generace bude mít s angličtinou problém a nebude na vysoké úrovni. V takovém případě může pomoci i ruština. Pokud zvládnete bulharštinu, Vaši partneři budou potěšeni, ocení to a budou v jednání otevřenější.

Jak je to s jazykovou vybaveností?

Zejména mladší generace bývá zpravidla dobře vybavená jazykově, nejčastěji angličtinou, dále němčinou, francouzštinou, starší generace může mít s cizími jazyky problém, což někdy pomůže vyřešit třeba znalost ruštiny. Není neobvyklé narazit i na Bulhary, kteří budou na dobré úrovni schopni porozumět i komunikovat v češtině nebo slovenštině.

Existují nějaká komunikační tabu?

Bulhaři jsou velmi hrdým národem, proto je vhodné vyvarovat se kritiky místních poměrů, opatrnost je třeba doporučit i při diskuzi o politice a historii na Balkáně (např. vztahy se Severní Makedonií, Srbskem, tureckou menšinou apod.).

Jak nejlépe komunikovat (osobně, e-mail, telefon atd.)?

Zpočátku je možné a obvyklé komunikovat e-mailem nebo telefonicky, osobní jednání je však vždy klíčové.

4.5 Doporučení

Co byste doporučili podnikatelům, kteří se do Bulharska chystají?

Doporučili bychom si předem udělat důkladnou rešerši trhu a daných segmentů trhu. Domluvit se na právním či daňovém česko - bulharském poradenství, zkontaktovat obchodní komory a příslušné svazy. Velice doporučujeme navštívit oborový veletrh, který poskytne informace o situaci na trhu a o konkurenci v daném oboru.

Jak pomáhají pro navázání kontaktů v zemi služby ekonomické diplomacie - obchodní mise, veletrhy či jiné nástroje?

Podpora ambasády je v Bulharsku důležitým prvkem při demonstraci serióznosti české firmy. Přítomnost velvyslance nebo obchodního diplomata na jednání je vhodnou formou podpory a pomáhá vytvořit předpoklad pro další rozvoj spolupráce. Naše ambasáda tuto podporu českým firmám nabízí, musíme ale vždy dát dostatečně najevo výjimečnost takové podpory. To platí především pro jednání se státními úřady, státními nebo velkými podniky. Velvyslanectví se snaží české firmy podporovat osobní účastí na veletrzích (často i v rámci projektů ekonomické diplomacie PROPED), při jednáních, podpisech smluv, otevírání provozů apod. Na ambasádě je také možné pořádat firemní akce či prezentace.

Kromě ambasády v Sofii má ČR honorární konzuláty ve Varně a Plovdivu, které mohou rovněž pomoci při navazování kontaktů v místě.

4.6 Státní svátky

Oficiální svátky:

- 1 1. leden – Nový rok
- 1 Velikonoce (pravoslavné) – datum se každý rok pohybuje v souladu s ortodoxním církevním kalendářem
- 1 1. květen – Svátek práce
- 1 6. květen – Den sv. Jiří (Georgiov den), svátek bulharské armády
- 1 24. květen – Den slovanského písemnictví
- 1 6. září – Den sjednocení (1885)
- 1 22. září – Den nezávislosti BG (1908)
- 1 1. listopad – Den vůdců národního obrození
- 1 24. – 26. prosinec – Vánoce

Všechny uvedené svátky jsou dny pracovního volna.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Základní informace pro vstup na trh

Bulharský trh je globalizovaný, což přináší i silnou konkurenci. Kvalitní zboží se považuje za samozřejmost, hlavní bývá konkurenceschopná cena doplněná o výhodné platební podmínky. Dodavatel musí splnit veškeré požadavky na logistiku, jako jsou termíny dodávek, značení a balení zboží apod.

Podle společnosti Euromonitor International je bulharský distribuční trh nadále podporován zejména tradičními a často nezávislými obchody s potravinami a obchůdky, jejichž počet je odhadován na cca 35 000. Postupně však získávají na trhu větší podíl moderní supermarketové a řetězce, kterých bylo na trhu v roce 2016 kolem 4 200.

Rating

Moody´s Baa1 (Stabilní)

S&P BBB (Stabilní)

Fitch BBB

Distribuční a prodejní kanály

Infrastruktura prodejní sítě se postupně zlepšuje. Řetězce supermarketů a hypermarketů se kromě hlavního města Sofie a krajských měst rozšiřují i do menších měst okresního významu, i když prozatím většina obchodů v menších městech je ve vlastnictví malých podnikatelů a jejich nabídka zboží a služeb je na nižší úrovni.

Bulharské řetězce:

- 1 Fantastiko
- 1 Technopolis
- 1 Technomarket
- 1 Densi
- 1 Praktiker

Zahraniční řetězce:

– potraviny

- 1 METRO Cash&Carry
- 1 BILLA
- 1 Kaufland

- 1 Lidl
- 1 HIT
- 1 T-Market
- 1 CBA Bulgaria

– nábytek

- 1 IKEA

– drogerie

- 1 dm Bulgaria
- 1 Lilly Drogerie

– hobbymarkety

- 1 Mr. Bricolage
- 1 Praktis
- 1 Bauhaus

Ve větších městech a především v Sofii, Plovdivu, Varně a Burgasu bylo vybudováno v posledních letech množství velkých a moderních nákupních center, jež jsou srovnatelné s podobnými středisky v jiných rozvinutých zemích.

Na trhu s pohonnými hmotami působí v Bulharsku v současné době několik sítí čerpacích stanic nadnárodních společností Shell, OMV, LukOil, dále řeckých a bulharských firem. Odděleně jsou zde rozšířeny též sítě čerpacích stanic plynu. Z ekonomických důvodů je na plynový pohon přebudována značná část osobních automobilů v Bulharsku, odhadem 20-30%, z toho významná většina na pohon LPG. Jednotný platební systém petrokaret není zatím v Bulharsku rozšířen. U renomovaných distributorů pohonných hmot je možné platit mezinárodními kreditními kartami VISA, MC atd., někteří distributoři nabízejí vlastní kreditní karty určené k nákupu pohonných hmot a služeb (např. Shell a OMV).

Distribuce

Expanze zahraničních řetězců obchodujících s rychloobrátkovým, černým a bílým zbožím, v jejímž důsledku v průběhu let 2009 až 2010 poměrně výrazně vzrostl nejenom počet prodejen v celém Bulharsku, ale rovněž se rozšířilo spektrum nabízených produktů, vedla k prosazení nového distribučního modelu založeného na upřednostňování výstavby vlastních logistických center před využíváním služeb externích logistických firem.

Nejvíce se k modelu vlastních logistických platforem přiklonily řetězce Billa, Kaufland, Lidl a Technopolis. Jejich centrální logistické základny jsou situovány převážně v dosahu hlavního města Sofie poblíž klíčových dopravních tepen, a to dálnice Trakija (E 80) spojující Sofii s Plovdivem a dálnici Hemus (E 772) směrem na Varnu. Oblíbeným místem pro budování takovýchto center se staly pozemky poblíž městečka Elin Pelin nacházejícího se necelých 30 km východně od hlavního města v dosahu obou zmíněných dálničních tahů. Dalšími výhodnými místy pro umístění logistických center jsou průmyslové zóny v okolí Plovdivu, kde se kromě jiných nachází logistická platforma řetězce Kaufland, která je svou plochou 67 tis. m² zatím největším centrem svého druhu v Bulharsku.

Duální distribuční model (tj. vlastní logistickou infrastrukturu v kombinaci s využitím služeb jiných logistických firem) uplatňuje místní řetězec Fantastiko. Uvedený model je výhodnější především z toho důvodu, že Fantastiko provozuje především síť menších prodejen typu cornershop nebo convenient store.

Třetí logistický model je využíván řetězci, jež nemají k dispozici vlastní logistická centra. Tento logistický model využívá např. litevský T-market.

Obchodní řetězce jsou obecně jedním z největších uživatelů logistických ploch v Bulharsku. Výše popsaná tendence preferování investic do výstavby vlastních logistických center před pronajímáním již vybudovaných objektů vede k poklesu cen nájmu předmětných ploch. Průměrná výše nájmu ploch v průmyslových parcích v Sofii se pohybuje kolem 4 eur/m² měsíčně, přičemž v ostatních městech kolísá mezi 1,5-3,0 eur/m² měsíčně. V důsledku uvedeného dochází k útlumu investic do objektů tohoto typu, což alespoň po určitou dobu způsobí vyrovnání poptávky a nabídky, a tudíž i stabilizaci cen jejich pronájmu.

Celní systém a kontrola vývozu

- 1 Agentura „Celnice“ (Agencia „Mitnici“), www.customs.bg
- 1 Interministerial Commission for Export Control and Non-Proliferation of Weapons of Mass Destruction – spadá pod Ministerstvo hospodářství Bulharska, <http://www.exportcontrol.bg>
- 1 Ministerstvo hospodářství Bulharské republiky – zodpovídá za obchodní dohody, dodržování závazků z titulu členského státu WTO atd., www.mi.government.bg

Informace k celnímu řízení je možno získat zde.

Doklady ke zboží a další informace zde.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Reprezentace - zahraniční zastoupení

Registrace zastoupení (reprezentační kanceláře) zahraniční firmy se provádí u Bulharské obchodně-průmyslové komory v Sofii v souladu se Zákonem o podpoře investic. Doba potřebná pro registraci zahraničního zastoupení se pohybuje v rozmezí 1 až 3 dnů. Za účelem registrace se předkládají následující dokumenty:

- 1 žádost o registraci kanceláře (žádost a instrukce k vyplnění je možné najít na webové stránce),
- 1 registrace firmy v České republice (výpis z obchodního rejstříku),
- 1 oficiální zmocnění pro osobu pověřenou jednat za firmu,
- 1 prohlášení vedení společnosti o zřízení reprezentační kanceláře v Bulharsku,
- 1 originální nebo ověřená plná moc zmocňující osobu k registraci a vedení reprezentační kanceláře v Bulharsku s určením rozsahu pravomocí,
- 1 ověřený podpisový vzor osoby zastupující společnost v Bulharsku,
- 1 potvrzení o úhradě poplatku za registraci reprezentační kanceláře (100 EUR) v hotovosti nebo převodem na účet BCCI,
- 1 vyplněná registrační karta v Bulharské obchodně-průmyslové komoře (BCCI).

Kontakt: Bulgarian Chamber of Commerce and Industry, Parchevitch Street 42, Sofia, tel.: +359 2 9878884, 9811632, fax: +359 2 9873209, e-mail: repres@bccci.bg, www.bccci.bg.

Pobočka

Právnícké osoby registrované v zahraničí, příp. zahraniční podnikatelé (fyzické osoby) mohou v Bulharsku registrovat pobočku své firmy. Pobočka není podle bulharského právního řádu právnickou osobou, musí však vést účetnictví nezávislé na mateřském podniku a nezávisle sestavovat rozvahu a výsledovku, tj. vlastní nezávislou účetní uzávěrku. Pro založení pobočky není nutný základní kapitál. Registrace pobočky zahraničních právnických osob se provádí u Registrační agentury v souladu s bulharským Obchodním zákoníkem.

Společný podnik

V souladu s bulharským obchodním zákoníkem mohou mít společné podniky formu jakékoliv obchodní společnosti (akciová společnost, s.r.o., komanditní společnost, veřejná obchodní společnost apod.), která může být v souladu s tímto zákonem v Bulharsku založena. Kompetentní institucí pro registraci společného podniku je Agentura pro registrace a jí podřízený Obchodní rejstřík. Při registraci společného podniku se k jednotné formulářové žádosti přiřkládají:

- 1 notářsky ověřena společenská smlouva
- 1 podpisové vzory statutárních zástupců společného podniku
- 1 zakládací listina podniku registrovaná v Obchodním rejstříku
- 1 příslušné koncese v případě, že společný podnik provádí koncesované činnosti

Podrobné informace ohledně registrace společného podniku v Bulharsku lze získat zde. Zahraniční společnosti mohou využít rovněž služby státní agentury InvestBulgaria.

5.3 Marketing a komunikace

Z důvodu pandemie COVID-19 zaznamenaly náklady na reklamu v Bulharsku v roce 2020 propad o 10 % oproti úrovni roku 2018 na cca 415 mil. BGN (208 mil. EUR). V roce 2019 dosáhly náklady 462 mil. BGN (pokles o více než 10 %).

V podílu na reklamním trhu vedla podle asociace BACA i v roce 2020 televize (státní i soukromé kanály, 54 %), následovaná digitálními médii (30 %, např. Facebook a Google, cca 127 mil. BGN), venkovní reklamou/billboardy, rozhlasem a tiskem (deníky 24 časa, Trud, Kapital, Monitor, Standart, Sega, Dnevnik (jenom v elektronické podobě), týdeník Ikonomičeskí život). Cenové poměry a reklamní metody odpovídají podmínkám v České republice. Podle dostupných informací posilují digitální média, naopak oslabují televize, rozhlas a tisk.

Pro orientaci uvádíme odkaz na žebříček a kontakty digitálních marketingových firem v Bulharsku od www.clutch.co nebo www.themanifest.com.

Velvyslanectví v posledních letech spolupracovalo na několika projektech s jednou z největších marketingových agentur na trhu - M3 Communications Group Inc. M. Bechara.

Účinnou příležitostí pro propagaci výrobků na bulharském trhu stále představuje účast na mezinárodních veletrzích a výstavách.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Duševní vlastnictví je chráněno na standardní úrovni v souladu s pravidly EU. S reálným stavem ochrany, s prosazováním např. autorských práv a s reálnou jurisdikcí v této oblasti zatím nejsou výrazné zkušenosti. Mezi instituce, zodpovědné v Bulharsku za průmyslové vlastnictví, copyrights a související práva patří:

- 1 Patentový úřad Bulharské republiky (Patent Office of the Republic of Bulgaria)
- 1 Ministerstvo spravedlnosti BR
- 1 Rada pro ochranu intelektuálního vlastnictví při Ministerstvu kultury BR
- 1 Centrum pro duševní vlastnictví (Center for Intellectual Property)
- 1 Státní portál pro duševní vlastnictví (National Portal for Intellectual Property)

Platné právní normy na ochranu duševního vlastnictví

- 1 Zákon o ochraně konkurence, Státní věstník (SV), č. 39, 1991
- 1 Zákon o patentech a registraci užitkových modelů (SV č. 64/2006, v platnosti od 9.11.2006)
- 1 Zákon o ochraně nových odrůd rostlin a plemen zvířat, SV, č. 84, 1996
- 1 Zákon o průmyslovém designu, SV, č. 81, 1999
- 1 Zákon o značkách a geografických označeních, SV, č. 81, 14. 9. 1999
- 1 Zákon o topologii a integrálních schématech, SV, č. 81, 1999
- 1 Zákon o geneticky modifikovaných organizmech, SV, č. 27, 2005
- 1 Zákon o copyrightu a souvisejících právech, SV, č. 56, 1993

5.5 Trh veřejných zakázek

Agentura pro veřejné zakázky zveřejňuje aktuální tendry v angličtině.

Proces veřejných zakázek v BG je nadále poměrně často netransparentní. Vyznačuje se také nadměrným počtem zrušených tendrů, velmi často z velmi pochybných důvodů, tendry jsou napadány žalobami ihned od momentu vypsání, a navíc stávající zákon umožňuje napadat žalobou tendry i ze strany takových subjektů, které svým předmětem činnosti vůbec nesouvisí s předmětem veřejné zakázky. Vláda se situaci snaží řešit novelou zákona o zadávání veřejných zakázek silně omezující okruh subjektů oprávněných napadat tendry žalobami.

Z těchto důvodů některé důležité velké tendry nejsou uzavřeny i po dobu několika let.

Zajímavé údaje ohledně objemu zakázek na trhu včetně sektorového zaměření, ratingu atd. lze nalézt zde.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Řešení obchodních sporů

V případě sporu při plnění obchodních dohod lze dosáhnout jeho řešení za pomoci Bulharské obchodní a průmyslové komory v Sofii, u které působí i Mezinárodní obchodní arbitráž se statutem, který odpovídá mezinárodním požadavkům. Jeho činnost je upravena Zákonem o mezinárodní obchodní arbitráži. BOPK nabízí ve všech otázkách zahraničněobchodního režimu kompetentní pomoc. V případě sporů se může zahraniční investor obrátit na státní úřady kompetentní ve věci dozoru nad dodržováním zákonných podmínek a rovnocenného přístupu, jako je například Komise pro cenné papíry a finanční trhy, Kontrolní úřad, Komise pro ochranu konkurence apod. V březnu 2000 Bulharsko podepsalo Konvenci o vyřizování mezinárodních investičních sporů. Uvedená konvence vyřizuje spory vzniklé mezi zahraničními investory a státy, do kterých vložili finanční prostředky.

Rizika místního trhu

V případě větších investic do již existujících podniků, zejména v souvislosti s následnou restrukturalizací a zefektivňováním výrobních procesů a z toho vyplývajícím propouštěním zaměstnanců mohou české společnosti očekávat jistá rizika. Zde zahraniční investoři mnohdy narážejí na odpor odborových organizací podněcujících stávkové pohotovosti zaměstnanců a využívají mediálních prostředků k nátlakovým akcím. Problémem nadále zůstává nedostatečná praktická implementace legislativy EU, nižší kvalita infrastruktury, pomalé soudnictví, byrokracie a s

tím spojená korupce.

Doporučovaný platební instrument představuje buď platba předem nebo dokumentární akreditiv.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Od 1. 1. 2007 je v Bulharsku uplatňován volný pohyb občanů EU, země však doposud není součástí Schengenského prostoru. Vstup a pobyt občanů EU v Bulharsku je upraven Zákonem o vstupu a pobytu občanů EU a jejich rodinných příslušníků. Pokud občan EU hodlá v Bulharsku pobývat déle než 3 měsíce, je povinen se dostavit na oddělení migrační policie v místě pobytu (v Sofii je možné se dostavit přímo na Ředitelství „Migrace“ při Policejním ředitelství Ministerstva vnitra) a požádat o potvrzení o přechodném pobytu. Potvrzení se dle zákona vydává v tentýž den na dobu max. 5 let dle účelu pobytu. Pro získání zmíněného potvrzení musí občan EU doložit alespoň jeden z následujících dokladů: pracovní smlouvu (v případě zaměstnaneckého poměru), potvrzení školského zařízení (v případě studia), zdravotní pojištění a dostatečné množství peněžních prostředků.

Do Bulharska se cestuje na platný cestovní pas ČR, jehož platnost by měla pokrývat minimálně dobu potřebnou pro pobyt v Bulharsku a cestu zpět do ČR. Od 1. 1. 2007 je možné cestovat do Bulharska i na platný občanský průkaz ČR obsahující strojově čitelnou zónu (tyto průkazy jsou vydávány od druhé poloviny roku 2000).

V případě Bulharska nelze jednoznačně rozlišovat geografické části země, v nichž by bylo riziko pobytu pro cizince vyšší nebo nižší. Obecně z pohledu bezpečnosti turistů může větší rizika přinášet individuální turistika, a to zejména cestování osobními automobily. Proto lze v případě individuální turistiky automobilem, příp. autobusem doporučit vyvarovat se jízdy za tmy a zvláště se nedoporučuje přespávat v automobilu na nehlídaných místech. Pro parkování se vyplatí využívat hlídaná nebo hotelová parkoviště. Při zastavení u čerpacích stanic nenechávat automobily bez dozoru a umístit je na dobře viditelné místo. Zvláštní ostražitost se doporučuje při nenadálém propíchnutí kola automobilu a téměř okamžité „nezištné“ nabídce pomoci ze strany „náhodně kolemjdoucích“ cizích lidí. V těchto případech většinou díky odlákání pozornosti dochází ke krádežím peněz a osobních dokladů z auta. Policisté nejsou oprávněni pokutovat cizince na místě. blokovou pokutou, placení pokuty se má uskutečňovat na přepážkách regionálních stanovišť dopravní policie. Policista se musí prokázat služebním průkazem s fotografií, jménem a hodností.

Při výměně valut se doporučuje dbát rovněž zvýšené ostražitosti, věnovat pozornost vývěsným tabulím směnných kurzů ve směnárnách (v některých turistických centrech na černomořském pobřeží a v horách jsou směnné kurzy vůči místní měně citelně méně výhodné než např. v hlavním městě).

Dopravu MHD v Sofii a dalších velkých městech lze považovat za bezpečnou, při pohybu pěšky je namísto opatrnost. Taxislужba je cenově dostupná a pokud využije cestovatel osvědčené společnosti jako např. OK Supertrans Taxi, Yellow atd., neměl by mít problémy. Pronájem vozidel nabízí např. Top Rent A Car Sofia, v Sofii může cestovatel využít i pronájem elektromobilů společnosti Spark. Doprava z letiště i nádraží funguje bez problémů - taxi, MHD (autobus, metro), příp. pronájem automobilů.

Kvalita ubytování je na dobré úrovni, v Sofii a velkých městech existuje poměrně široká nabídka za dostupné ceny. Doporučuje se ověřit si hodnocení hotelů např. na booking.com nebo tripadvisor.com.

Platební karty lze v Bulharsku bez problémů využívat, existuje i poměrně hustá síť bankomatů, nicméně je třeba počítat s poplatky za výběr a určitým omezením ohledně vydané hotovosti, při drobných nákupech je třeba hotovost.

Vzhledem k nepříliš dobré kvalitě vodovodní sítě se doporučuje nepoužívat vodu z kohoutku na pití, max. na vaření. Balená voda je běžně dostupná.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Od 1. 1. 2007 je umožněn volný pohyb občanů EU do Bulharska a občané ČR nepotřebují pro výkon práce v Bulharsku pracovní povolení. V případě vysílání pracovníků mateřské (české) firmy do Bulharska je potřeba tuto skutečnost notifikovat u Národní agentury pro zaměstnanost a v případech, kdy doba vyslání přesáhne 183 dní, i u Národní příjmové agentury (finanční úřad). Pro notifikaci u Národní agentury pro příjmy se používají formuláře E 101 a E 102. V případě, že občan ČR začne v Bulharsku pracovat, musí přispívat do místního systému sociálního zabezpečení a získá tudíž právo na veškeré výhody z tohoto systému vyplývající.

Co se týče zdravotního pojištění, občané EU při náhlém onemocnění během svého dočasného pobytu v Bulharsku (na dovolené, služební cestě nebo stáží) mají nárok na lékařské ošetření, které je neodkladné a nemůže počkat do návratu domů. Musí být poskytnuta zdravotní péče ve stejném rozsahu, na jakou mají nárok místní pojištěnci. Na cestu je třeba mít evropský průkaz zdravotního pojištění. Pokud ho občan ČR nebude mít nebo ho nebude moci uplatnit (například v soukromém zdravotnickém zařízení), nemůže jej nikdo odmítnout ošetřit, ale bude zřejmě muset zaplatit za péči na místě a o proplacení této částky zažádat po návratu domů. Při dlouhodobém pobytu v Bulharsku

doporučujeme zjistit konkrétní podmínky u své zdravotní pojišťovny. Další informace o zdravotním pojištění v Bulharsku lze nalézt zde.

Doplňující informace týkající se zajištění nemovitostí a s nimi spojenými daňovými povinnostmi lze nalézt zde.

Minimální mzda v Bulharsku činí s platností od 1. 1. 2021 650 BGN, hodinová mzda 3,92 BGN.

5.9 Veletrhy a akce

Mezi nejvýznamnější výstavní akce lze zařadit:

- 1 Mezinárodní zemědělská výstava AGRA, vinařská VINARIA a potravinářská FOODTECH v Plovdivu
- 1 Mezinárodní zemědělská výstava BATA AGRO ve Staré Zagoře
- 1 Výstava WORLD OF FURNITURE v Sofii
- 1 Mezinárodní technický veletrh v Plovdivu
- 1 Mezinárodní veletrh zdravotnické techniky BULMEDICA BULDENTAL v Sofii
- 1 Mezinárodní výstava obranné techniky HEMUS v Plovdivu
- 1 Mezinárodní medicínská, farmaceutická a stomatologická výstava MEDICUS DENTO GALENIA v Plovdivu
- 1 Mezinárodní výstava stavebnictví STROIKO v Sofii

Zdroje:

- 1 Kalendář akcí v Bulharsku
- 1 Mezinárodní veletrh v Plovdivu
- 1 Inter Expo Center v Sofii

Poznámka: Řada akcí se v důsledku koronavirové pandemie a nouzového stavu přesunula na jiný termín, příp. může dojít ještě k dalším změnám.

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky (Posolstvo na Českata Republika)

vedoucí úřadu: PhDr. Lukáš Kaučký

adresa: G. S. Rakovski No. 100, 1000 Sofia

tel.: hlasový strom (hlavní číslo pro veřejnost) +359 2 948 68 00, sekretariát +359 2 948 68 02 (přímý) fax: +359 2 948 68 18 nouzová linka: +359 888 398045

e-mail: sofia@embassy.mzv.cz

konzulární úsek: Consulate_Sofia@mzv.cz

ekonomický úsek: Commerce_Sofia@mzv.cz

web: www.mzv.cz/sofia

Působnost úřadu: diplomatická a konzulární pro Bulharskou republiku

Provozní hodiny úřadu: pondělí až pátek 8:45–17:15; konzulární hodiny pro veřejnost: pondělí, středa, pátek 9:00–12:00

Pro cestu z letiště doporučujeme využít taxi na oficiálním stanovišti u Terminálu 2, případně lze použít i autobus MHD (l. E184 na konečnou) či metro (stanice Sofijská univerzita).

Honorární generální konzulát České republiky ve Varně

vedoucí úřadu: Mgr. Zdeňka Boeiová, honorární generální konzulka

adresa: Cani Ginčev 24, 9002 Varna, BR

tel.: +359 52 641 775 fax: +359 52 641 774

e-mail: Varna@honorary.mzv.cz

Působnost úřadu: oblast (kraj) Dobrič, Varna, Burgas (přimořské oblasti)

Provozní hodiny úřadu: úterý a čtvrtek 14:00–16:00

V letních měsících (červenec – srpen) je v provozu konzulární jednatelství (KJ) v Burgasu. Aktuální spojení na KJ lze získat prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Sofii.

Honorární konzulát České republiky v Plovdivu

Vedoucí úřadu: Ivan Mladenov Sokolov, honorární konzul

adresa: Bul. Car Boris Obedinitel 37, 3. patro

tel. : +359 889005000

E-mail : i.sokolof@abv.bg

Působnost úřadu: oblast (kraj) Plovdiv

Provozní hodiny úřadu : pondělí a středa 10:00–12:00

Zahraniční kancelář agentury CzechTrade Sofie

ved. kanceláře: Ing. Martin Hlavnička

adresa: G. S. Rakovski No. 100, 1000 Sofia

tel.: +359 2 943 31 52, +359 878 310 309

e-mail: sofia@czechtrade.cz

www.czechtrade.bg

České centrum v Sofii

adresa: G. S. Rakovski No. 100, 1000 Sofia

ředitelka: pí Dagmar Ostránská

e-mail: ccsofia@czech.cz

www.czechcentres.cz/sofia

Kontakt na realizátora projektu PROPEA MZV ČR:

Lighthouse Capital JSC
Ivan Genčev, výkonný ředitel
adresa: Moskovska 21, 1000 Sofie, Bulharsko
e-mail: ivan@bbg-simex.com
www.propea.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 1 Tísňové volání: 112
- 1 Policie: 166
- 1 Hasiči: 160
- 1 Lékařská pohotovost: 150
- 1 Dopravní policie: 165
- 1 Pomoc na silnicích: 146

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Prezident

- 1 Úřad prezidenta

Parlament

- 1 Národní shromáždění

Vládní úřady

- 1 Rada ministrů (vláda)
- 1 Ministerstvo zahraničních věcí
- 1 Ministerstvo vnitra
- 1 Ministerstvo energetiky
- 1 Ministerstvo zdravotnictví
- 1 Ministerstvo zemědělství, potravin a lesů
- 1 Ministerstvo hospodářství
- 1 Ministerstvo kultury
- 1 Ministerstvo mládeže a sportu
- 1 Ministerstvo školství a vědy
- 1 Ministerstvo životního prostředí a vod
- 1 Ministerstvo obrany
- 1 Ministerstvo spravedlnosti
- 1 Ministerstvo pro místní rozvoj a blahobyt
- 1 Ministerstvo dopravy, informačních technologií a spojů
- 1 Ministerstvo práce a sociální politiky
- 1 Ministerstvo cestovního ruchu
- 1 Ministerstvo financí

Ostatní klíčové instituce

- 1 Bulharská národní banka
- 1 Národní příjmová agentura
- 1 Národní zdravotní pojišťovna
- 1 Státní agentura pro e-government
- 1 Agentura pro zahraniční investice InvestBulgaria
- 1 Integrovaný informační systém státní administrativy
- 1 Národní statistický institut

Hospodářské komory a svazy

- 1 Bulharská průmyslová asociace
- 1 Bulharská obchodní a průmyslová komora

Užitečné zdroje

- 1 historie, geografie, místní zvyklosti, turistické destinace
- 1 informační servis pro investory
- 1 turistika
- 1 informační portál Novinite.com
- 1 portál Business.bg
- 1 Bulharská národní televize
- 1 Bulharský národní rozhlas